

АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Шлемен І.О., студентка, НУЦЗ України
НК – Шароватова О.П., к.пед.н., доцент, НУЦЗ України

В умовах війни практика розслідування особливостей нещасних випадків потребує подальшого нормативного вдосконалення та окремих методичних рекомендацій, оскільки складним і остаточно невизначеним залишається питання, чи є загибель працівника наслідком нещасного випадку на виробництві, чи наслідком бойових дій як форс-мажорних обставин [1]. У випадку, коли працівник загинув під час виконання трудових обов'язків унаслідок бойових дій, така подія може бути визнана пов'язаною з виробництвом за наявності прямого причинного зв'язку. Визнання випадку виробничим має ключове значення для соціального захисту родини загиблого. Класифікація нещасних випадків залежить від наявності трудових відносин, факту виконання трудових (службових) обов'язків, причинного зв'язку між виконанням роботи та травмуванням (настанням смерті), характеру події (ракетний удар, мінування, диверсія тощо).

У практиці подібних розслідувань використовуються формулювання, що розмежовують безпосередню причину (мінно-вибухова травма, осколкові поранення внаслідок обстрілу, травми, несумісні з життям, отримані внаслідок ракетного удару, травми (смерть), одержані внаслідок протиправних дій інших осіб [2; 3]); обставини (під час виконання трудових обов'язків, у робочий час на території підприємства, під час здійснення службового відрядження); супутні фактори (воєнні (бойові) дії, збройна агресія проти України). Формулювання причин повинні бути точними, нейтральними та підтвердженими доказами, мають уникати політичної оцінки та базуватися на встановлених фактах. При цьому, воєнні дії створюють суттєві процесуальні труднощі: неможливість оперативного доступу до місця події, втрату документації, відсутність свідків, неможливість проведення експертиз у звичному порядку, ризики для членів комісії з розслідування і необхідність дистанціювання їхньої роботи. Отже, удосконалення процедури розслідування нещасних випадків в умовах війни сприятиме підвищенню об'єктивності встановлення їх причин, захисту прав потерпілих та формуванню ефективних профілактичних заходів з охорони праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві : постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>
2. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, що сталися в органах і підрозділах системи МВС України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.12.2002 № 1346. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0083-03#Text>
3. Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 12.03.2024 № 154. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0552-24#Text>